

Література:

1. Holubnycha, L., Kostikova, I., Kravchenko, H., Simonok, V., & Serheieva, H. Cloud Computing for University Students' Language Learning. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*. 2019. 11(4). P. 55–69. doi: <https://doi.org/10.18662/rrem/157>.

2. Perun N. Integrating Blended Learning Techniques in a Conventional EFL Classroom. *Молодий вчений*. 2020. № 2.1. P. 67–70.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-310-4-27>

ФОРМУВАННЯ ДОСВІДУ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ-ТЮТОРІВ ЗАСОБАМИ МОДЕЛЮВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ СИТУАЦІЙ

Силенко Ю. В.

*аспірантка спеціальності 015 «Професійна освіта»,
асистентка кафедри педагогіки педагогічного факультету
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

Галенда Д. Т.

*магістрантка спеціальності 011 «Освітні, педагогічні наук»
педагогічного факультету
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

У ХХІ столітті гуманістичні та демократичні процеси в Україні сприяють визначенню педагогічних методів і стилю, що пов'язані з особистісно зорієнтованою, творчо-інноваційною, індивідуалізованою та персоналізованою діяльністю майбутнього викладача-тьютора. Відповідно, втрачає свою перспективність традиційна модель освіти, що спрямована лише на передачу знань, умінь і навичок.

Проблема професійно-педагогічної підготовки викладачів-тьюторів в умовах педагогічної магістратури до упровадження методу моделювання педагогічних ситуацій є складним питанням, що стала об'єктом багатьох наукових дослідженнях. Психолого-педагогічними концептами професійної підготовки викладачів закладу вищої освіти займаються Н. Дем'яненко, Н. Ничкало, О. Коваленко тощо. Дослідженням проблем тьюторингу та професійної підготовки

тьюторів у закладі вищої освіти займаються дослідники – А. Бойко, С. Ветров, Н. Дем'яненко, Т. Литвиненко, Л. Мокальова та ін. Напротивагу питанням упровадження методу моделювання педагогічних ситуацій в освітньо-наукове середовище досліджується Н. Салигою, Н. Максименко та іншими.

Моделюванню педагогічних ситуацій, що можуть виникати у ході науково-педагогічної діяльності майбутнього фахівця сьогодні відводиться важливе місце, у зв'язку з переорієнтацією освіти на контекстну (практико-орієнтовану) діяльність. Слід зазначити, що у педагогіці термін моделювання вживається, як метод теоретичного дослідження, і як навчальний засіб для організації занять із студентами. Метою моделювання постає створення моделі реального об'єкта, а об'єктом моделювання є частина дійсності [2].

В умовах закладу вищої освіти актуалізується питання формування досвіду професійно-педагогічної діяльності майбутнього викладача-тьютора засобами моделювання педагогічних ситуацій, що зумовлюється розвитком професійно-особистісних якостей у студентів на основі проектування такого змісту освітньо-наукового процесу, що буде максимально наближеним до умов практичної професійної діяльності [1, с. 183–186]. Такий процес повинен підпорядковуватись закону моделювання, згідно з яким частка навчальних занять та заходів, що імітують майбутню діяльність постійно зростатиме за рахунок уможливлення упровадження сучасних інноваційних технологій навчання [3, с. 48–51].

Професійно-педагогічна підготовка викладача закладу вищої освіти в умовах педагогічної магістратури повинна забезпечити актуальність та необхідність тьюторингу, як способом розвитку умінь мислити, що буде безпосередньо реалізовуватись за рахунок самостійної роботи суб'єкта із супроводом тьютора. Зокрема професійна підготовка має сформувати вміння у майбутніх педагогів задавати питання, які будуть спонукати підопічного (тьюторанта) знаходити концепційні відповіді відповідно до проблеми; забезпечити допомогу в розвитку особистісних якостей, зокрема здійснювати супровід процесу рефлексії та безпосередньо створювати умови для саморозвитку та самореалізації тьюторанта. Основою тьюторингу, при цьому, стають групові та індивідуальні тьюторіали, на яких відбувається комунікація на основі довіри, поваги, партнерства та уваги один до одного. Адже завдяки ретельно підготовленим та мотивуючим тьюторіалом, суб'єкт буде здатним підвищити впевненість у собі, здійснити особистісно-професійний розвиток та розвиток відповідальності за себе [4, с. 523–529].

На нашу думку, педагогічна ситуація, що може створюватись у суб'єкт-суб'єктній взаємодії тьютор-тьюторант – це фрагмент педагогічної діяльності, що є складовою частиною педагогічного процесу, в ході якого викладач-тьютор управляє педагогічною системою. Слід підкреслити, що педагогічна ситуація відіграє вагомую роль у формуванні досвіду педагогічної діяльності. Оскільки у будь-якій педагогічній ситуації наявні протиріччя, то на нашу думку, будь-яку ситуацію можна класифікувати як проблемною. При цьому, викладач-тьютор усвідомлює педагогічні ситуації, класифікує їх, формулює для себе задачі (стратегічні, тактичні, ситуативні) та способи їх вирішення. Педагогічна діяльність, в такому випадку, складатиметься з ланцюга педагогічних ситуацій, їх створюють як викладач (тьютор), так і студенти, спонтанно або спеціально.

Такими педагогічними ситуація, що можливо моделювати у професійно-педагогічній підготовці майбутніх викладачів-тьюторів можуть стати ситуації формування досвіду; ситуації корекції та самоорганізації; ситуації-ілюстрації; незакінчені педагогічні ситуації; ситуації-конфлікти; емоційні ситуації; ситуація-проблема; тренінгові-ситуації; креативні ситуації; проєктувальні ситуації тощо.

Формування досвіду професійно-педагогічної діяльності викладачів-тьюторів засобами моделювання педагогічних ситуацій і включення в них студентів сприяє формуванню позитивного ставлення до професії викладача, набуттю безпосереднього досвіду з розв'язання педагогічних проблем. Включення студентів у ситуації, які моделюють їхню майбутню професійну тьюторську діяльність, дає змогу осмислити працю тьютора, усвідомити способи й шляхи свого професійного тьюторського становлення [4, с. 523–529].

Отже, моделювання педагогічних ситуацій закріплює установки, цінності, орієнтації майбутнього викладача, дає змогу переконатися у своїх професійних можливостях і здібностях, удосконалювати їх. Професійне становлення та самореалізація викладача-тьютора є складним і тривалим процесом. Натомість моделювання педагогічних ситуацій у практичній площині освітньо-наукового середовища закладу вищої освіти здатне сформувати у майбутніх викладачів-тьюторів позитивне ставлення до професійно-педагогічної діяльності, вміти знаходити оперативні-тактичні рішення до будь-якої контекстної ситуації чи проблеми, що може виникати у ході здійснення професійної діяльності.

Література:

1. Максименко Н. Б., Салига Н. М. Моделювання педагогічних ситуацій у процесі професійної підготовки майбутніх викладачів

закладів вищої освіти. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2021. С. 183–186. URL: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.79.1.39> (дата звернення: 29.03.2023).

2. Моделювання освітньої та професійної підготовки фахівця: навчально-методичний посібник до курсу / авт.-упоряд. Н. М. Салига. Івано-Франківськ, 2016. 115 с.

3. Сапогов М. В. Професійно-педагогічна компетентність сучасного педагога як наукова категорія. *Herald pedagogiki. Nauka i Praktyka* # 52 (02/2020) Wydawca : Sp. z o. o. «Diamond trading tour» Warszawa, 156 str. p. 48–51.

4. Sylenko Yu. Tutoring – pedagogical innovation in professional and pedagogical training of teachers in higher education institutions. *V International Scientific and Practical Conference «Scientific researches and methods of their carrying out: world experience and domestic realities»*, Vinnytsia, UKR – Vienna, AUT (Online), 17.02.2023, No 24(2023). Pp. 523–529. URL: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.17.02.2023.100> (дата звернення: 29.03.2023).